

REDOVISNING AV HEMLÖSHETSPROJEKT 2010 RINKEBY-KISTA STADSDELSFÖRVALT- NING

Stadsgemensamt projekt för utvecklandet av en effektiv budget- och skuldrådgivning

NULÄGESBESKRIVNING

Projektet leds av en styrgrupp med representanter från Farsta, Hägersten-Liljeholmen, Hässelby-Vällingby och Norrmalm stadsdelsförvaltningar samt från socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen och stadsledningskontoret. En projektledare rekryterades i januari 2010 för att sköta de löpande projektaktiviteterna. Stadens budget- och skuldrådgivarna har aktivt deltagit i projektet under året.

Under 2010 har projektet genomfört följande aktiviteter:

- Rekrytering
Stadsdelsnämndernas budget- och skuldrådgivning har förstärkts genom sex anställningar som finansieras av projektet. De projektanställda har placerats på de stadsdelsområden med längst köer. Projektledaren samlar löpande in statistik i syfte att få en bättre överblick av köer och ärenden. För mer information om aktuell köstatus se rubrik ”Effekt/nytta insatserna haft hittills”.
- Brukarundersökning
Projektet har i samarbete med SIFO genomfört en brukarundersökning. Syftet med brukarundersökningen är att öka kunskapen om vad som är bra och verkningfullt med rådgivningen och vad som bör förbättras. Den första delen i brukarundersökningen är en enkätundersökning till de cirka 800 personer som fått budget- och skuldrådgivning under 2010. Enkätundersökningen kommer att kompletteras med ca 10 djupintervjuer.
- Programarbete
Projektet har i samarbete med stadens budget- och skuldrådgivare arbetat fram ett förslag på ett stadsgemensamt program. Programmet föreslår mål för Stockholm stads budget- och skuldrådgivning och hur denna ska effektiviseras och utvecklas för att svara mot lagstiftningen och efterfrågan. Programmet är ett stadsövergripande styrdokument som gäller från år 2011 till 2014. Genom att tydliggöra stadens budget- och skuldrådgivning i ett program vet också invånarna vilken service de kan förvänta sig.
- E-tjänst
Som komplement till programmet har projektet beviljats medel från e-tjänstprogrammet. Målet är att utveckla en stadsövergripande e-tjänst i syfte

att skapa en bättre och mer enhetlig struktur på information och funktioner på webben.

EFFEKT/NYTTA INSATSERNA HAFT HITTILLS

Effekten av projektet insatser kan sammanfattas i tre delar:

- Minskning av antal personer i kö:
Under 2010 har antalet personer i kö minskat med 14 %, från 779 personer i augusti 2010 till 639 st. Målet är att kön per den 31 augusti 2011 ska halveras. Vidare ska den genomsnittliga kötiden vara max 3 månader. När projektet startade sina mätningar i augusti 2010 var den genomsnittliga kötiden 10 månader. Den 31/12 var den genomsnittliga väntetiden 7,5 månader.
- Programförslag
Projektet har tagit fram ett programförslag. Förslaget kommer att gå på remiss under våren 2011.
- E-tjänst
En fungerande e-tjänst för budget- och skuldrådgivningen ska vara i drift under hösten 2011. Syftet med e-tjänsten är att minska administrationen och höja servicenivån.

FÖRVÄNTADE RESULTAT SOM UPPNÅTTS OCH FRAMTIDA FINANSIERING

Programmet och e-tjänsten kommer att ingå i den ordinarie verksamheten.

Kostnadsredovisning

Projektet har under 2010 förbrukat totalt 2 131 000 kr.

Bas 3	Benämning	Total
Intäkter		
350	Bidrag	-250
Summa externa intäkter		-250
Interna intäkter		
930	Interna intäkter	0
Summa interna intäkter		0
Summa intäkter		-250
Kostnader		
460	Köp av verksamhet	1 237
500	Månadslöner, arvoden, uppdragstagare	449
501	timlöner	0
502	OB, övertid mm	0
540	Traktamenten och andra ers LISA	2
545	Resekostnader för anställda	31

560	PF	195
570	Utbildning	146
580	Personalförfrämjande åtgärder	0
590	Konsulter / tillfälligt inhyrd personal	317
601	Lokal och markhyror	0
605	Övriga lokalkostnader	0
640	Livsmedel	0
646	Undervisning och sysselsättningsmaterial	0
655	IT kostnader	0
681	Telekommunikation	3
683	Datakommunikation	0
701	Resor och transporter	0
800	Övriga externa kostnader	2
Summa externa kostnader		2 381
Interna kostnader		
950	interna kostnader	0
Summa interna kostnader		0
Summa kostnader		2 381
NETTO		2 131

Ange för respektive roll/ansvar	Timmar /vecka	Period	Kostnad	Kommentar
Projektledare	39,5	18 jan-31 dec 2010	567 982	Månadslöner + Personalförsäkring/arbetsgivaravgifter
Utredare	4,0	1 jan-31 dec 2010	76 018	Månadslöner samt Personalförsäkring/arbetsgivaravgifter
Budget- och skuldrådgivare, Bromma sdf	39,5	8 juni-31 dec 2010	256 370	Månadslöner samt Personalförsäkring/arbetsgivaravgifter + omkostnader
Budget- och skuldrådgivare, Enskede-Årsta-Vantör	39,5	8 juni-31 dec 2010	243 068	Månadslöner samt Personalförsäkring/arbetsgivaravgifter + omkostnader
Budget- och skuldrådgivare, Hässelby-Vällingby	39,5	11 aug-31 dec 2010	214 000	Månadslöner samt Personalförsäkring/arbetsgivaravgifter + omkostnader
Budget- och skuldrådgivare, Hägersten-Liljehol-	39,5	7 juli-31 dec 2010	303 249	Månadslöner samt Personalförsäkring/arbetsgivaravgifter +

men/Skärholmen				omkostnader
Budget- och skuldråd-givare, Hägersten-Liljeholmen/Älvsjö	39,5	18 aug-31 dec 2010	Gemensam faktura, se ovan	Månadslöner samt Personalförsäkring/arbetsgivaravgifter + omkostnader
Budget- och skuldråd-givare, Skarpnäck/Farsta	39,5	7 juli-31 dec 2010	220 000	Månadslöner samt Personalförsäkring/arbetsgivaravgifter + omkostnader
			1 880 687	

* Schablonkostnad på 25 000 SEK (ska täcka lokalkostnader och arbetsledning) + de faktiska kostnaderna för IT och telefon

Boendeprojektet

BAKGRUND OCH NULÄGESBESKRIVNING

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning fick år 2009 projektmedel för att skapa ett "boendeteam" med målsättningen att minska hemlösheten hos klienter vid Rinkeby-Kistamottagningen (missbruksenhet). Målgrupperna var personer med missbruk som bodde på härbärgen och stödboenden. Syftet var att "slussa" dessa personer till boendetrappa och behandling. Handläggande socialsekreterare skulle ge specifika uppdrag till projektets personal för varje klient.

I arbetet har en ny typ av insats, EFT (extra förstärkt träningslägenhet), börjat användas. EFT innebär en form av stödboende på "hemmaplan" och är ett billigare och för vissa klienter bättre alternativ än kollektivt stödboende. EFT innebär täta hembesök, flera gånger per vecka. Vid återfall i missbruk stängs klienten av från lägenheten i avvaktan till nyktring och ny eller reviderad behandlingsplan. Det är således inget lågröskelboende.

Utöver det arbete som pågått hittills i projektet, finns behov av vidareutveckling. Det s.k. boendeteamet behöver vidareutveckla en påbörjad stödgruppsverksamhet för klienterna. Stödgruppen drivs av enhetens öppenvårdsteam och träffas en gång per vecka. Flera av de klienter som ingått i hemlöshetsprojektet deltar i stödgruppen. Syftet är att bryta tendenser till isolering och ensamhet och att på olika sätt stödja deltagarna att klara eget boende. Boendeteamet ska medverka genom att tillsammans med deltagarna utforma olika aktiviteter som studiebesök, föreläsningar, fritidsaktiviteter osv. Verksamheten behöver utökas till träffar flera gånger per vecka.

Enheten har kontakt med ca 40 ”unga vuxna” (personer mellan 18 och 25 år) som saknar fast boende. Denna målgrupp omfattades inte av det förra projektet. En del löser sin boendesituation genom tillfälligt boende hos kamrater och några bor på stödboenden som Skyddsvärnet eller liknande. Stadsdelsförvaltningen har tidigare ingått i ett projekt inom staden med inriktning på denna målgrupp. Stadens projekt ska omfatta de stadsdelar som har flest bostadslösa unga vuxna. Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning ingår inte längre i projektet, då det finns andra stadsdelar där målgruppen är större. I Rinkeby-Kista stadsdelsområde har den minskat sedan stadens projekt startade, men det finns ändå ett behov att arbeta vidare med målgruppen lokalt. Bostadslösa unga vuxna ingår därför som ny målgrupp i förvaltningens projekt. Arbetet ska ske på samma sätt som med den övriga målgruppen bortsett från att de unga vuxna inte kommer att delta i ovan nämnda stödgrupp, som främst riktar sig till äldre personer.

Nulägesbeskrivning

Under tidigare projekt har tre EFT – lägenheter erbjudits från bostadsförmedlingen. EFT kan erbjudas efter ca tre månaders påvisad drogfrihet/nykterhet och innebär att man parallellt med pågående ytterligare insatser har stöd i sitt boende genom hembesök. Sju personer har någon gång under projekttiden bott i EFT. För de tre som för närvarande har EFT har livssituationen radikalt förbättrats. EFT har inneburit att de kunnat genomföra behandlingsprogram i öppenvård och en betydande minskning av missbruket har skett. Den fysiska hälsan har också märkbart förbättrats. De är idag redo att gå vidare i boendetrappan.

Det uppsökande arbetet har i första hand riktats till redan aktuella klienter som bor på härbärgen. Stadens härbärgen kontaktar stadsdelen när någon tidigare inte känd person övernattar. Projektpersonalen har också regelbunden kontakt med härbärgena och följer då upp om någon tidigare icke känd person varit där. Under projekttiden har endast en person som inte varit känd av Rinkeby-Kistamottagningen bott på härbärke.

Sju personer, som sedan tidigare bor i träningslägenhet, har haft tät stödkontakt genom projektet. Flera av dessa har klarat att genomföra enhetens öppenvårdsbehandling. Genom stödkontaktarna har dessa personer kunnat behålla sitt träningsboende. För närvarande är tolv personer aktuella för insatser i projektet.

Alternativ till projektidén

Arbetet i projektet har varit framgångsrikt genom att de personer som har EFT märkbart förbättrat sin livssituation. Enheten har idag 29 personer i stödboende. Flera av dessa skulle kunna flytta till EFT om det fanns lägenheter tillgängliga. Det finns behov av att fortsätta utveckla arbetet med boendestöd i EFT kombinerat med öppenvård på det sätt som hittills skett då det visat sig fungera.

Alternativ till att fortsätta projektet är att istället köpa in stödboende som tidigare. Möjligheten till ovanstående metodutveckling försvinner då.

Träningslägenhet som bistånd är förenat med krav på nykterhet och att uppgjord behandlingsplan ska följas. Inte sällan misslyckas detta för klienter. Om inte stödet från boendeteamet kan sättas in i det läget riskerar klienterna att åter bli hemlösa.

Nyttan/effekten av projektet

Kostnaderna för klientgruppen blir lägre än vid köp av stödboenden. Öppenvården blir effektivare för klientgruppen då deras boende är ”säkrat”. Hemlösheten minskar då fler klienter kan behålla sina träningslägenheter.

Intern effektivisering

Under projekttiden har enheten omorganiserat arbetet genom att bilda ett utredar-team och ett behandlingsteam. Syftet är att sträva mot en ökad specialisering för att åstadkomma bättre utredningar och bättre öppenvårdsbehandling. I denna specialisering ingår boendeteamet som en naturlig och nödvändig del.

Genom att lägenheterna i projektet (EFT) finns i stadsdelsområdet kan projektmedarbetarna hålla en tät kontakt med klienterna. Det underlättar också för klienterna att ta sig till mottagningen för att genomföra sina behandlingar. Det är vidare lättare att upprätthålla nykterhet/drogfrihet i EFT än i stödboende. De flesta stödboenden är s.k. lågtröskelboenden där flertalet boende är i aktivt missbruk. Klienter som är motiverade till drogfrihet vill oftast inte flytta till lågtröskelboenden eftersom de inte klarar att vara drogfria där. Vid lägenhetsboende behöver man inte konfronteras med personer i aktivt missbruk. Ett steg i boendetrappan kan på så sätt tas bort.

Kostnaden för ett stödboende varierar mellan 700 – 1000kr/dygn. För en lägenhet kan kostnaden beräknas till ca 3000-5000 kr/månad plus ca 600 kr/mån för möblemang och el. Detta innebär en kostnad på mellan 120 och 187 kronor per dygn. Kostnaden täcks genom att klienterna betalar hyran genom egen inkomst eller försörjningsstöd.

Nollalternativ

Om projektet inte kan fortsätta finns i dagens läge inte möjlighet att genomföra samma arbetsuppgifter som i projektet.

Omfattning

- Boendetrappan kombineras med stöd/behandling och motivationsarbete genom hela processen
- 2 personer arbetar dels med att arbeta uppsökande och motiverande med klienter som inte är i en förändringsprocess, dels att på uppdrag av socialsekreterarna stödja dem som är inne i boendetrappan/förändringsprocess.
- Boendeteamet arbetar på uppdrag av socialsekreterarna som tillsammans med klienten utformar uppdragen.
- Boendeteamet utformar genomförandeplaner tillsammans med klienten
- Arbetet dokumenteras dagligen. Dokumentationen vidarebefordras till socialsekreterarna.
- Boendeteamet har möte med projektledaren varje vecka för att planera och utvärdera.
- Möte med enhetschef cirka fyra gånger per år för utvärdering/uppföljning.
- Boendeteamet deltar i öppenvårdsforum varannan vecka. Syftet är att följa upp, utvärdera och revidera behandlingsplaner/genomförandeplaner tillsammans med handläggarna. Syftet med öppenvårdsforum är också att utveckla metoder för öppenvårdsbehandlingen.
- För de flesta klienter innebär nykterhet att de känner sig ensamma. Många har svårigheter att klara basala saker som att sköta en bostad, ekonomi, matlagning etc. Flera av de klienter som hittills omfattats av projektet deltar en gång per vecka i en stödgrupp som drivs av enhetens behandlingsteam. Boendeteamet ska i samarbete med behandlingsteamet anordna aktiviteter såsom föreläsningar, studiebesök etc. för att göra vardagen meningsfull och minska ensamheten. Stödgruppen ska också erbjuda nykter gemenskap och träffarna kommer att utökas till flera dagar varje vecka.

Förutsättningar för att lyckas med projektet och nå avsedd nytta

Omfattningen av projektet behöver vara som i tidigare. Det behövs fler EFT och fler träningslägenheter. Enheten har endast tre EFT idag. Fler lägenheter behövs för att utveckla modellen med boendeteam, utredare och behandlare.

Syftet med projektet var att minska hemlösheten och enhetens kostnader för denna kategori klienter. EFT skulle vara en viktig del av detta arbete och i den förra projekt-

ansökan sattes ett mål på femton EFT. Enheten har hittills bara erhållit tre EFT genom bostadsförmedlingen. Resultatet av arbetet med dessa tre är mycket positivt och de personer som nu bor i dessa lägenheter har genomgått stora förändringar både när det gäller nykterhet, fysisk hälsa och ekonomi. Samma erfarenheter finns för övriga klienter som ingår i projektet och som har träningslägenhet. Insatserna för de personer som har träningslägenhet har utformats på samma sätt som EFT, det vill säga hembesök flera gånger per vecka och regelbundna uppföljningar med handläggande socialsekreterare. En vanlig träningslägenhet lämnas tillbaka till värden när två hyresgäster bott där. I EFT kan socialtjänsten fritt byta hyresgäst utan hyresvärdens godkännande.

Evidensbaserade modeller

De evidensbaserade modeller som tillämpas inom enheten är ASI (Addiction Severity Index), MI (Motiverande Intervju), Återfallsprevention, HAP (Haschavvänjningsprogram) och Proschaska & DiClementes modell för beteendeförändring - motivationscirkeln. Enheten strävar mot att utveckla arbetet mot ökad professionalism. Därför har en arbetsfördelning genomförts med särskilda ”team” för utredning, öppenvårdsbehandling, unga vuxna, personer med komplexa vårdbehov och ett boendeteam. Hela enheten har genomgått utbildning i MI och modellen används av samtliga team. Vid utformandet av uppdrag till boendeteamet ligger ofta utredningsmodellen ASI som grund.

Kostnader och finansiering

Projektets externa budget beräknas omfatta 1,0 mkr och fördelar sig enligt följande:
Kostnad för 2 personal(boendeteam) = 0,9 mkr
Kostnader för handledning och utbildning = 25 tkr
Övriga kostnader ca 75 tkr avser t.ex. aktiviteter och föreläsningar för stödgrupp.
Kostnader i samband med byte av hyresgäst i träningslägenheterna, hyresskulder i samband med avhysningar etc.

Totalt uppskattar vi att interna resurser kommer att åtgå med 208 timmar ca 4 tim/vecka) för arbetsledning. En projektmedarbetare på heltid

Resursbehov

Namn	Roll/ansvar	Antal tim/vecka	Period
R-K-mottagningen	Bitr enhetschef/	4,0	Hela projektiden

	/arbetsledning		
Boendeteamet	Stödperson/projektmedarbetare	1,8 x 39,50	”
R-K-mottagningen	Enhetschefen	1,0	”
R-K-mottagningen	Utredning/handläggning. Socialsekreterare	1,0	”
Lägenhetsverksamhet	Adm. ass/administration	2,0	”

Uppföljning

Mått för uppföljning:

- Antal klienter som haft insatser från projektet.
- Typ av insats (EFT, träningslägenhet, uppsökande arbete, stöd i den egna bostaden)
- Annan typ av samtidig insats t.ex. enhetens öppenvårdsbehandling.
- Kostnaden stödboende/härbärge – EFT/träningslägenhet.
- Antal deltagare i stödgrupp
- Antal personer under 25 år